

राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौं
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
राजस्व सदस्य श्री जीवन कुमार घिमिरे
लेखा सदस्य श्री डम्बर बहादुर कार्की
फैसला
२०७६।०७७ सालको निर्णय नं.४३
पुनरावेदन नं.०७४-RB-००४७
मुद्दा:-आयकर।

साविकको आई एम ई फाइनान्सियल इन्ष्टिच्युशन लिमिटेड मर्ज भई हाल
का.जि.का.न.पा. पानीपोखरी स्थित ग्लोबल आईएमई बैंक लिमिटेड१ } पुनरावेदक

विरुद्ध

ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर१ } प्रत्यर्थी

उपस्थित कानून व्यवसायीहरू

पुनरावेदकका तर्फबाट: विद्वान अधिवक्ता श्री सुरज श्रेष्ठ

प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट : विद्वान उपन्यायाधिवक्ता श्री शम्भुकुमार बस्नेत

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय: श्री ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुर ।

शुरु निर्णय गर्ने पदाधिकारी: - प्रमुख कर प्रशासक श्री शोभाकान्त पौडेल ।

शुरु निर्णय मिति: २०७२/१२/०४

ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०७२/१२/०४ मा भएको निर्णय उपर प्रशासकिय पुनरावलोकनका लागि आन्तरिक राजस्व विभागमा निवेदन दर्ता गराई ताँहा कार्यालयबाट समेत भएको निर्णय उपर चित्त नबुझी राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) तथा आयकर ऐन २०५८ को दफा ११६ बमोजिम दर्ता हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छ।

तथ्यखण्ड

१. करदाता श्री आई.एम.ई. फाइनान्सियल इन्ष्टिच्यूसन लिमिटेड (हाल ग्लोबल आईएमई बैंक लि.) ले आर्थिक वर्ष २०६८/०६९ को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार करयोग्य आय रु. १०,४७,६२,३६५/०६ देखाई मिति २०६९/०६/२५ मा पेश गरेका रहेछन्।

२. कर परिक्षणको सिलसिलामा करदाताबाट आय विवरणसाथ प्राप्त अन्य कागजातको अध्ययन, छानविन तथा हिसाब कितावको परीक्षण गर्दा आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम कट्टी गर्न नपाउने खर्चहरू दावी भएको, व्यवसायको मुनाफा र लाभकरतर्फ गणना हुनुपर्ने रकम समावेश भएको नदेखिएको तथा भुक्तानीमा अग्रिम कर कट्टी गर्नुपर्ने भुक्तानीमा अग्रिम करकट्टी गरेको नपाईएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित करयोग्य आय कायम गर्नुपर्ने भएको हुँदा सो बमोजिम गर्नजु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ दिन भित्र पेश गर्न आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१(६) बमोजिम करदातालाई मिति २०७२/११/१२ मा जारी गरेको पत्र।
३. मिति २०७२/११/१२ मा करदाताको नाममा जारी भएको पत्र करदाताले मिति २०७२/११/१९ मा बुझिलिएको।
४. करदाताले मिति २०७२/११/१९ मा बुझिलिएको पत्रको जवाफ मिति २०७२/१२/०३ मा पेश गरेको।
५. करदाताको आ.व. २०६८/०६९ को लागि रु. १०,६१,६२,३४६/३२/- आयकर ऐन, २०५८ को दफा १०१ बमोजिम करयोग्य आय कायम गरी संशोधित कर निर्धारण गर्ने भन्ने समेतको ठूला करदाता कार्यालय हरिहरभवन ललितपुरबाट मिति २०७२/१२/०४ मा भएको निर्णय।
६. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरको कर निर्धारण आदेश उपर चित्त नबुझी करदाताले आन्तरिक राजस्व विभागको प्रशासकिय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिएका रहेछन्।
७. बैंकले कर्मचारीलाई सुविधाको रूपमा उपलब्ध गराएको भनिएको सवारी साधनहरूलाई आफ्नो स्थायी सम्पत्तिको सूचिमा समावेश गरी वर्ग “ग” अन्तर्गत वर्गिकृत गरी हास खर्च बढि कट्टी दावी गरेको रकम आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९(१) बमोजिम कार्यालयबाट भएको कर निर्धारण कानून सम्मत भएको, बैंकले सवारी साधन खरिद गरी प्रयोग गर्न कर्मचारीहरूलाई निश्चित रकमसम्म उपलब्ध गराएको र त्यस्ता सवारी साधन कर्मचारीको काम बाहेक निवेदकको व्यवसायिक प्रयोजनमा प्रयोग नभएको अवस्थामा आफ्नो नाममा दर्ता रहेको कारणले मात्र उक्त सवारी साधनमा दावी सवारी साधन कर, ईन्धन खर्च कट्टी पाउनुपर्ने भनाई तथ्यपूर्ण र कानूनसम्मत नभएको तथा ठूला करदाता कार्यालय हरिहरभवनले जारी गरेको संशोधित कर निर्धारणको आदेशमा आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२०(क) बमोजिमको शुल्क लाग्ने गरी भएको निर्णय कानूनत मिलेकै देखिएको हुँदा निवेदन जिकिर नपुग्ने ठहर्छ भन्ने समेत बेहोराको आन्तरिक राजस्व विभागबाट मिति २०७४/०१/१५ मा भएको प्रशासकिय पुनरावलोकनको निर्णय।

८. आन्तरिक राजस्व विभागबाट भएको प्रशासकिय पुनरावलोकन उपरको निर्णयमा चित्त नबुझी करदाताले यस राजस्व न्यायाधीकरणमा करदाताले पुनरावेदन दर्ता गराएका रहेछन्।
९. निर्णयमा उल्लेखित बैंकको नाममा दर्ता भएको भएता पनि वास्तविक स्वामित्व प्रयोगकर्ता कर्मचारीमा नै रहने हुँदा भन्नु कानूनत मिलने देखिदैन, त्यसको प्रयोजन, प्रयोग तथा भोगाधिकारलाई समेत विश्लेषण गर्नु पर्ने भनि Hire Purchase Loan अन्तर्गत खरिद गरिएका सवारी साधनसँग बैंकले कर्मचारीलाई सुविधाको रूपमा उपलब्ध गराईएको सवारी साधनसँग तुलनाको प्रसंग प्रस्तुत विवादसँग कुनै सान्दर्भिकता एवं तादात्म्यता छैन। Hire Purchase Loan अन्तर्गतको सवारी साधन बैंकको व्यवसायिक कार्यको अंग हो भने कर्मचारीलाई सुविधाको रूपमा उपलब्ध गराएको सवारी साधनलाई व्यवसायिक मान्न नमिल्ने हुँदा सो करा न्यायिक मनले विचार गरिनुपर्छ। विपक्षी कार्यालयबाट पुनरावेदकको व्यवसायको आय आर्जनसँग सम्बन्धित खर्चलाई कानून विपरितका तर्क र अनुमानका आधारमा खर्च कट्टी नदिई सोही आधारमा शुल्क लगाईएको त्रुटिपूर्ण हुँदा प्रत्यर्थी कार्यालयबाट मिति २०७२/१२/११ मा जारी गर्नुभएको संशोधित कर निर्धारण तथा मिति २०७२/१२/०४ को निर्णय पर्चा एवं सोलाई सदर गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागको मिति २०७४/०१/१५ को निर्णय बदर गरी बैंकले पेश गरेको आयविवरण बमोजिम करयोग्य आय कायम गरी पाउँ भन्ने समेत बेहोराको करदाताले यस न्यायाधीकरण समक्ष पेश गरेको पुनरावेदन पत्र।
१०. यसमा मुलुकी फौजदारी संहिता २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधीकरणबाट भएको आदेश।

ठहर खण्ड

११. आज सुनुवाइका लागि यस इजलास समक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दामा पुनरावेदक बैंकका तर्फबाट उपस्थित विद्वान अधिवक्ता श्री सुरज श्रेष्ठको वहस सुनियो। वहसका क्रममा विद्वान अधिवक्ताले मूलतः पुनरावेदनपत्रमा उल्लेखित जिकिरहरूलाई नै आधार बनाई आ.व. २०६८।०६९ को आयकरको हकमा यस आर्थिक वर्षमा उच्च पदमा रहेका कर्मचारीलाई दिईएका सवारी साधनहरूको दर्ता, ब्लु बुक तथा रजिष्ट्रेशनजन्य सबै प्रमाण कागजातहरू बैंकका नाममा रहेकाले ती सवारी साधनको सम्पति समूह ग मा समूहीकृत गरी खर्च दावी गरेको हास खर्च एवं ती साधनका लागि भुक्तानी गरेको बीमा तथा करजन्य शुल्क महसुल समेत बैंकको आयबाट खर्चमा दावी गरिएकोमा मान्य हुन नसक्ने भन्दै शुरु कार्यालय को निर्णयानुसार भएको अन्तिम कर निर्धारणको आदेश बदर गरी पाउँ भनी जिकिर लिनु भएको छ।
१२. प्रत्यर्थी कार्यालयहरूका तर्फबाट उपस्थित विशेष सरकारी वकील कार्यालय, काठमाण्डौका विद्वान उपन्यायधिवक्ता शंभु कुमार बस्नेत ले करदाताको तर्फबाट खर्च दावी अमान्य

गरी कर निर्धारण गर्नु नपर्ने कुनै पनि ठोस प्रमाण पेश नभएको हुँदा र ती सवारी साधनको विषय सन्दर्भमा समान प्रकृतिका धेरै मुद्दाहरूमा यसै ईजलाशबाट यस भन्दा अघि निर्णय भैसकेको हुँदा कार्यालयको निर्णय मनासिव नै रहेकोले सदर हुनुपर्छ भन्ने बहस प्रस्तुत गर्नुभयो।

१३. पुनरावेदक कम्पनीको पुनरावेदनमा लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरू, दुवै तर्फका विद्वान कानून व्यवसायीहरूबाट प्रस्तुत बहस बुँदाहरू र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणहरूको अध्ययन गरी इन्साफ तर्फ बिचार गर्दा प्रस्तुत मुद्दाका सन्दर्भमा मुख्यतस् देहाय अनुसार हुने देखियो।
१४. बैंकको निर्णयानुसार सवारी साधन खरिद गरिदिने योजना सञ्चालन गरेको, बैंकको हित वा सेवा शर्त विपरीत कार्य गरेमा सुविधाबाट वञ्चित गर्न मात्र बैंकको स्वामित्व कायम राख्न सवारी साधन बैंकको नाममा राखिएको, उपलब्ध गराईएको सवारी साधन निर्वाध रूपमा उपयोग गर्ने अधिकार Possession Right सम्बन्धित कर्मचारीमा नै रहने, ब्यवसायिक काममा समेत अन्यले प्रयोग गर्न नपाउने, ईन्धन र मर्मतको खर्च निश्चित सीमा भन्दा माथिको सम्बन्धित कर्मचारीले नै ब्यहोर्ने, कर्मचारीको रोजाईमा रकम थप गरेर सवारी साधन खरिद गर्न सकिने, सवारी साधनको प्रयोग बैंकको आय आर्जन सँग सम्बन्धित कामका लागि मात्र नहुने, ब्यक्तिगत प्रयोजनमा बढी उपयोग हुने र पछि तोकिएको समयमा कर्मचारीलाई नै हस्तान्तरण भै सम्पतिको निसर्गबाट बैंकलाई कुनै प्रतिफल प्राप्त नहुने भएकाले पूर्ण स्वामित्व बैंकको हो भन्न सकिने अवस्था देखिएन।

Nepal Accounting Standard (NAS) को Paragraph 6 and 7 मा यस सम्बन्धि परिभाषा र Recognition बारे उल्लेख भएको तथ्य –"Property, plant and equipment are tangible items that :- a) are held for use in the production or supply of goods or services, for rental to others or for administrative purpose." Para-6

"The cost of an item of property, plant and equipment shall be recognized as an assets, if and only if, (a) It is probable that future economic benefits associated with the item will flow to the entity." para-7

लेखामानको उपरोक्त तथ्य अनुसार कुनै निकायको सम्पति हुन त्यस्तो सम्पति उक्त निकायको उत्पादन कार्यमा प्रयोग भएको हुनु पर्ने वस्तु तथा सेवाको वितरणमा प्रयोग भएको हुनु पर्ने, अन्य ब्यक्तिलाई भाडामा दिन सक्ने वा प्रशासकीय कार्यमा प्रयोग भएको हुनु पर्नेमा बैंकले स्वतन्त्र रूपमा उल्लेखित कुनै पनि कार्यमा प्रयोग गर्न सक्ने देखिएन। ब्लु बुक र दर्ताका आधारमा मात्र सवारी साधन बैंकको स्वामित्वमा रहेको भनी ब्यवसायको वार्षिक आयबाट निम्नानुसारका खर्च कट्टी दावी गरेको सन्दर्भमा हेर्दा निम्नानुसार देखियो:

हास खर्च कट्टी दावी:- आयकर ऐन, २०५८ को दफा १९(१) मा कुनै ब्यक्तिले कुनै आय वर्षमा कुनै ब्यवसाय वा लगानीबाट भएको आय गणना गर्ने प्रयोजनका लागि सो ब्यवसाय वा लगानीबाट सो ब्यक्तिको आय आर्जन गर्न सो वर्षमा आफ्नो स्वामित्वमा रही प्रयोग गरेको हास योग्य सम्पतिको हास भए वापत अनुसूची - २ बमोजिम हास खर्च

कट्टी गर्नु पर्नेछ भन्ने ब्यबस्था भएकोमा Own your vehicle scheme अन्तर्गत खरिद भएका सवारी साधनको पूर्ण स्वामित्व बैंकको हुने नदेखिएको र प्रयोग समेत बैंकका लागि मात्र भए गरेको नदेखिएको अवस्था हुँदा माथि विवेचित तथ्यबाट सवारी साधनको हास खर्च कट्टी दावी नपाउने गरी भएको शुरुको निर्णय कानून सम्मत नै देखिन आयो ।

ख) बीमा खर्च:- माथि विवेचित आधारमा सवारी साधनमा बैंकको पूर्ण स्वामित्व नदेखिएको र प्रयोग समेत बैंकका लागि मात्र भए गरेको नदेखिदा सवारी साधनका लागि गरेको बीमा खर्च अमान्य गर्नेगरी भएको ठूला करदाता कार्यालयको निर्णय मिलेकै देखिन आयो ।

ग) सवारी साधन कर:- माथि विवेचित आधारमा सवारी साधनमा बैंकको पूर्ण स्वामित्व नदेखिएको र प्रयोग समेत बैंकका लागि मात्र भए गरेको नदेखिदा सवारी साधनका लागि गरेको सवारी साधन कर खर्च अमान्य गर्नेगरी भएको ठूला करदाता कार्यालयको निर्णय मिलेकै देखिन आयो ।

१५. अतःयसमा स्थायी लेखा नम्बर ३०१९००७० भएका पुनरावेदक करदाता ग्लोबल आईएमई बैंक लि.आ.व. ०६८/०६९ कोआयकर निर्धारणका सम्बन्धमा शुरु ठूला करदाता कार्यालयकोमिति ०७२/१२/०४ को निर्णय र सो लाई समर्थन गर्ने गरी आन्तरिक राजस्व विभागबाट मिति २०७४/०१/१५ मा भएको निर्णय मिलेकै देखिँदा सदर हुने ठहर्छ। पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन। प्रस्तुत मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी, विशेष सरकारी वकिलको कार्यालय काठमाण्डौंलाई फैसलाको जनाउ दिई, सुरु तथा रेकर्ड मिसिल नियमानुसार गरी बुझाई दिनु।

डम्बर बहादुर कार्की
(लेखा सदस्य)

उक्त रायमा हामीहरु सहमत छौं ।

जीवन कुमार घिमिरे
(राजस्व सदस्य)

किशोर शिलवाल
(अध्यक्ष)

फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुने:-

शाखा अधिकृत: श्री प्रमोद रिजाल

फाँट (क)

इति सम्बत २०७६ साल असोज ७ गते रोज ३ शुभम.....